

REFLEKSIJA S POMOČJO FILMOV

Cilj

Refleksija načinov, s katerimi je kakovost učiteljev prikazana v filmih ali humorističnih nanizankah o učiteljih.

Velikost skupine

4+

Cilji pripomočka

Omogočanje vključevanja v razprave, refleksija različnih vidikov kakovosti učiteljev.

Čas

4 ure

Specifični viri

Filmi, DVD-player

Povzetek

V okviru tega pripomočka za refleksijo si udeleženci skupaj ogledajo film o šolah, učencih in učiteljih. Učitelji v filmih ali humorističnih nanizankah običajno predstavljajo nek specifični arhetip. Po filmu udeleženci razpravljajo o tem, kakšno (skrito) sporočilo o kakovosti učiteljev bi lahko našli v vsebini filma.

Sporočila o kakovosti učiteljev lahko primerjamo z mnenji o tem, kako kakovost učiteljev vidijo udeleženci.

Materiali

- Filmi in predvajalnik (DVD, videokasete, internet, ...).
- Potrebna je skrbna in navdihujoča izbira enega ali več filmov o učiteljih. Predloge lahko najdemo na:
 - http://www.educationworld.com/a_admin/admin/admin156.shtml
 - Amazon.com ima tematske sezname, kot npr.
 - Najboljši filmi o učiteljih,
 - Najboljši filmi o poučevanju,
 - Filmi o navdihujočih učiteljih,
 - "Ne preveč kul za šolo".

Drugi filmi (niso na zgornjih seznamih) so še Matilda (Roald Dahl), Harry Potter, Policaj v vrtcu (Arnold Schwarzenegger), ...

- V večini primerov je potrebno narediti izbor ustreznih odlomkov, saj lahko ogled celotnega filma vzame preveč časa. Izbor lahko naredimo po naključju ali pa glede na izbrano tematiko (npr. situacije učiteljev v razredu).
- Na Yuetube-u lahko najdemo bogato zbirko odlomkov iz znanih filmov (npr. To Sir with Love ali Freedom writers).

Metoda

Film, humoristična nanizanka ali odlomek filma mora biti izbran glede na tip razprave, ki jo želimo izzvati na podlagi ogleda (npr., ko hočemo kot vir navdiha uporabiti nek specifičen arhetip učitelja).

Srečanje se prične z ogledom filma (s kolicami in kolo).

Po koncu filma se udeleženci razdelijo v skupine po 3-5. Znotraj posamezne skupine udeleženci razpravljajo o tem, kateri arhetip je bil v filmu predstavljen in katere (manjkajoče) kakovosti so bile poudarjene.

Od tu dalje lahko razprava teče v zelo različne smeri:

- Razprava se lahko osredotoči na ugotavljanje načinov, s pomočjo katerih šole, kjer poučujejo, dosegajo ideal, ki je bil predstavljen v filmu. Ali v nasprotnem primeru – kaj bi bilo potrebno spremeniti/narediti, da bi se temu idealu približali. Uporabna vprašanja za refleksijo so: Komu želite biti podobni? Komu zavirate?
- Razprava se lahko osredotoči na ugotavljanje ostalih arhetipov učiteljev (po možnosti predstavljenih v drugih filmih). Za vsak arhetip je potrebno poiskati kakovosti ter močne in šibke strani. S primerjavo arhetipov lahko poiščemo kakovosti popolnega učitelja.

Identifikacija kakovosti popolnega učitelja/šole se lahko uporabi pri refleksiji razlik med osebnimi kakovostmi udeležencev in popolnimi kakovostmi ter možnih načinov izboljšanja posameznikove profesionalne kakovosti.

Še en pristop za uporabo primerjav arhetipov učiteljev predstavlja poudarjanje dejstva, da lahko učenje in razvoj učencev podpirajo različni arhetipi, iz česar sledi, da ne obstaja le en tip najboljšega učitelja. Potem je vprašanje:

- Za vsakega udeleženca: kateri arhetip mi ustreza; kako se lahko izpopolnijo močne strani arhetipa/učitelja in kompenzirajo šibke strani?
- Za skupino: ali imamo znotraj skupine pravo mešanico arhetipov?

Različice

Če udeleženci niso zadovoljni z arhetipi (ali najpogosteje stereotipi) učiteljev, ki so predstavljeni v filmu oz. humoristični nanizanki, jim lahko ponudimo izziv, da sami naredijo scenarij za film ali humoristično nanizanko, ki bo predstavljal bolj realistično reprezentacijo učitelja.

To metodo lahko uporabimo tudi v skupini ravnateljev, ki raziskujejo, kako so v filmih prikazani arhetipi ravnateljev.

Ozadje in viri

V številnih filmih imajo učitelji glavno vlogo. Lahko so najslabši, kar si jih lahko zamislimo ali pa najbolj navdihujoči. V obeh primerih najdemo v filmih implicitne (včasih celo eksplicitne) ideje o kakovosti učiteljev. Večina teh filmov ohranja običajne stereotipe: skrben učitelj, učitelj, ki spodbuja učence, da verjamejo vase, diktatorski učitelj, učitelj, ki zlorablja, starejši modrec, nori znanstvenik, itd.

Stereotip: prihaja iz staromodnega procesa izdelovanja kovinskih ploščic za tiskanje črk. Pomeni predstavo, ki je določena, fiksirana. Kadar stereotipe uporabljamo pri ljudeh, pomenijo takojšnjo ali fiksirano predstavo o določeni skupini ljudi. Stereotipi se uporabljajo za spol, raso, družbeni razred, starost, nezmožnost in poklic.

Reprezentacije: predstavljajo način, na katerega so skupine predstavljene v medijih in popularni kulturi, pogosto s pomočjo uporabe stereotipov. Pristop takšnega prikazovanja različnih skupin lahko vpliva na naše odnose do slednjih tudi v resničnem življenju.

V povprečnem polurnem TV-programu je samo približno 20 minut namenjeno zgodbi. Stereotipi so priročni za pisatelje in producente, saj z njihovo pomočjo lažje posredujejo zgodbe. Z uporabo stereotipnih karakterjev, kot npr. uporniški najstnik, neumen pomočnik ali avtoritaren oče lahko producenti sporočajo svoje ideje in akcije širšemu občinstvu, ne da bi uporabljali kompleksnejše reprezentacije.

Glede na to, da nas je veliko seznanjenih s temi napovedljivimi stereotipi, jih televizijski producenti izrabljajo zato, da dosežejo čim širšo publiko.

Jane Tallim (2002), Images of Learning, Media Awareness Network

Uporaba stereotipov predstavlja enega od principov, po katerih delujejo filmi ali televizija: v časovno omejenem okvirju morajo doseči pozornost publike in podati zgodbo ali sporočilo. Poleg tega je glavni namen filmov ali humorističnih nanizank, da so zabavne, zato film potrebuje akcijo in se ne sme spuščati v pretirane področnosti. Precej filmov o učiteljih z omejenim številom klasičnih vzorcev je bilo nominiranih za različne nagrade in zelo dobičkonosnih.

Refleksija o stereotipih ali (manjkajočih) kakovostih, ki so poudarjene v filmu, lahko uporabimo kot izhodišče za razpravo o tem, katere kakovosti so pomembne za učitelja. Na podlagi filma (ali več filmov) lahko razpravljamo tudi o drugih stereotipih o učiteljih, o močnih in šibkih straneh posameznih stereotipov in o načinih, kako popoln učitelj združuje različne stereotipe.

Glej npr.:

- Pripravo šolske ure na temo, kako so stereotipi o učencih in učiteljih prikazani na televiziji in v filmih (Media Awareness Network).
- Pripravo šolske ure na temo o tem, kakšno vlogo imajo stereotipi na televiziji (Media Awareness Network).
- <http://www.teachwithmovies.org> (osredotoča se na uporabo filmov pri učencih višjih razredov osnovne šole).

Močne in šibke strani

Močne strani

Metoda združuje aktivno refleksijo s sproščujočo lagodno socialno aktivnostjo: ogled dobrega filma.

Šibke strani

Ogled filma vzame približno 2 uri. Obstaja tveganje, da bodo udeleženci (ki so pogosto zelo delovno obremenjeni) to vzeli kot zapravljanje časa na neproduktiven način. Če pride do tega, si lahko film ogledajo zvečer na dvodnevnem srečanju. Z refleksijo filma lahko začnemo naslednje jutro.

Druga alternativa je, da se poslužujemo izbora filmskih odlomkov.

Identifying Teacher Quality

Filmi sami po sebi ne sprožajo globlje refleksije. Globina refleksije in učinki na profesionalni razvoj so odvisni od kakovosti razprave, izdelanosti vprašanj za refleksijo, itd. Uporaba filmov ne stimulira sistematične analize kakovosti učiteljev.